

Sprawozdanie z 20. Światowego Kongresu IEA, 11–15 grudnia 2023 r.

Marian Gorynia i Marek Kośny. Źródło: archiwum prywatne.

W dniach 11–15 grudnia 2023 roku odbył się w Medellin w Kolumbii 20th World Congress of the International Economic Association (IEA). IEA zostało założone w 1950 roku z inspiracji Departamentu Nauk Ekonomicznych UNESCO i skupia krajowe towarzystwa ekonomiczne z całego świata. Polskę w IEA reprezentuje Polskie Towarzystwo Ekonomiczne.

Organizowany co 3 lata Kongres IEA jest jednym z najbardziej prestiżowych wydarzeń w obszarze nauk ekonomicznych. Kongresy te przyciągają czołowych światowych ekonomistów, w tym laureatów Nagrody Banku Szwecji im. Alfreda Nobla w dziedzinie nauk ekonomicznych czy medalu Johna Batesa Clarka. W tym roku wśród prelegentów znaleźli się między innymi Michael Kremer, Eric Maskin, Raj Chetty, Dani Rodrik oraz Ravi Kanbur.

Środowisko Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego reprezentowali Marian Gorynia, prezes PTE, oraz Marek Kośny, przewodniczący Rady Naukowej PTE. W obradach uczestniczyli także Krzysztof Zamasz oraz Aleksandra Zamasz.

Komitet programowy Kongresu złożony był z przedstawicieli uczelni z całego świata, w tym m.in. z Uniwersytetu Harvarda, Uniwersytetu Yale,

* Prof. dr hab. Marian Gorynia – Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu; prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego.

** Dr hab. Marek Kośny, prof. UEW – Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu; przewodniczący Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego.

Krzysztof Zamasz, Marek Kośny, Aleksandra Zamasz i Marian Gorynia. Źródło: archiwum prywatne.

Uniwersytetu Chicagowskiego oraz innych czołowych ośrodków naukowych. Przewodniczącym Komitetu Programowego jest każdorazowo prezydent IEA. Funkcję tę przejął obecnie Elhanan Helpman z Uniwersytetu Harvarda od Daniego Rodrika z tegoż uniwersytetu.

W przeszłości funkcję prezydenta IEA pełnili najwybitniejsi ekonomiści, m.in. Paul Samuelson, Kenneth Arrow, Amartya Sen i Joseph Stiglitz, a w ostatnich kadencjach Tim Besley oraz Kaushik Basu.

Lokalnemu komitetowi organizacyjnemu przewodził Cesar Tamayo reprezentujący Uniwersytet EAFIT, na terenie którego odbył się Kongres. Uniwersytet EAFIT jest prywatną uczelnią, której główny campus położony jest w ekskluzywnej dzielnicy Medellin – El Poblado. Założony w 1960 roku przez grupę przedsiębiorców, jest obecnie jednym z wiodących ośrodków naukowych Kolumbii.

Kongresy IEA stanowią tradycyjnie platformę wymiany myśli znaczących przedstawicieli nauk ekonomicznych. Także obecna edycja obfitowała w inspirujące i bardzo interesujące prezentacje, ukazujące zarówno bieżącą kondycję światowej gospodarki, jak i główne kierunki zmian.

Dani Rodrik. Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Dani_Rodrik.

Elhanan Helpman. Źródło: <https://www.sns.se/en/articles/harry-flam-interviews-elhanan-helpman/>.

W pierwszym dniu Gita Gopinath (Międzynarodowy Fundusz Walutowy) wskazała na zagrożenia, jakie niesie ze sobą konkurencja pomiędzy nowymi blokami krajów (Unii Europejskiej i Stanów Zjednoczonych z jednej strony oraz Chin i Rosji z drugiej) oraz ograniczenie współpracy międzynarodowej. Narastające napięcia określiła mianem drugiej zimnej wojny.

Następnie Nathan Nunn (University of British Columbia) zaprezentował interesującą analizę wpływu tradycji oraz rozprzestrzeniania się „zwycięskich” oraz „przegranych” koncepcji w dziejach świata.

Sesja plenarna – wystąpienie Nathana Nuna. Źródło: archiwum prywatne.

W kolejnych dniach wiele uwagi poświęcono zmianom globalnego porządku ekonomicznego. Analizy te dotyczyły przede wszystkim sytuacji w Azji i Ameryce Południowej – zarówno obserwowanych i oczekiwanych zmian „środką ciężkości” światowej ekonomii, jak i wielu problemów, które dotyczą tych rejonów. W kontekście rozwoju krajów i obszarów mniej rozwiniętych wypowiedział się w szczególności Michael Kremer (Harvard University), który opisał wpływ odpowiednio zaplanowanych i wdrożonych innowacji opartych na podejściu eksperymentalnym oraz wskazał na ich znaczenie dla rozwoju społeczności dotkniętych

ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Dobrą ilustracją zaprezentowanego przez niego podejścia stanowiło zresztą samo miasto Medellin, w którym odbywał się Kongres. Rozwinięty w nim system kolejek linowych – utworzony we współpracy naukowców z lokalnym samorządem – stanowi jedno z kluczowych narzędzi w ograniczaniu wykluczenia społecznego peryferyjnych dzielnic tego miasta.

Sesja plenarna – wykład Michaela Kremera. Źródło: archiwum prywatne.

Sesja plenarna – wykład Sergieia Gurieva. Źródło: archiwum prywatne.

Ocena sytuacji międzynarodowej uzupełniona została o analizę istotnych problemów nękających zarówno gospodarkę światową, jak i poszczególne państwa. Oprócz wspomnianych już rosnących napięć politycznych i gospodarczych osobne prezentacje zostały poświęcone problematyce wzrostu populizmu i przyszłości demokracji (m.in. Sergei Guriev), czy też kwestie korupcji oraz nieformalnej działalności gospodarczej (m.in. Eduardo Engel, Marcela Eslava).

W ostatnim dniu miała miejsce bardzo interesująca dyskusja dotycząca metodologii w analizach ekonomicznych. Dyskusja, w której udział wzięli Wendy Carlin, Raj Chetty oraz Andreu Mas-Colell, moderowana przez Erica Maskina z Harvard University, dotyczyła rosnącego znaczenia społeczeństwa obywatelskiego oraz problemów wielkich zbiorów danych (big data) w naukach ekonomicznych.

Panel – Methodology in Economic Analysis. Źródło: archiwum prywatne.

Kongres stanowił nie tylko okazję do prezentacji wyników badań oraz dyskusji, ale także do zacieśnienia współpracy z International Economic Association, co może zaowocować wspólnym wnioskiem o organizację kolejnej edycji Kongresu, złożonym przez towarzystwa ekonomiczne z krajów V4.

W trakcie Kongresu Marian Gorynia uczestniczył w posiedzeniu *Executive and Council meeting of the International Economic Association*.

Podczas Kongresu Marek Kośny wygłosił referat przygotowany we współpracy z Florentem Bressonem (Université Clermont Auvergne) oraz Gastonem Yalonetzkyem (University of Leeds), zatytułowany *The Two-income Approach to Bipolarisation Measurement*.

Warto zwrócić uwagę na sposób zorganizowania obrad Kongresu. Wiodące znaczenie mają tutaj sesje tematyczne (przypominające *congress tracks*), które posłużyły do wyodrębnienia sesji kongresowych (*Contributed Sessions*). Sesje te obejmowały: *History of Economic Thought, Methodology and Heterodox Approaches; Mathematical and Quantitative Methods;*

Microeconomics, Macroeconomics and Monetary Economics; International Economics; Financial Economics; Health, Education and Welfare; Labor and Demographic Economics; Economic Development, Innovation, Technological Change and Growth; Economic Systems, Public Economics, Agricultural and Natural Resource Economics; Environmental and Ecological Economics.

Oprócz *Contributed Sessions*, umożliwiających prezentację wyników badań zakwalifikowanym przez Komitet Programowy naukowcom, w ramach Kongresu zorganizowanych zostało wiele sesji specjalnych.

Bardzo dużą popularnością cieszyły się sesje plenarne (*Plenary Session*). Jedenaście sesji tego typu stanowiło okazję do zapoznania się z wynikami badań prowadzonych aktualnie przez wielu czołowych ekonomistów:

- *Caught at a Crossroads: Can the World Economy Avoid a Turn for the Worse?* (Gita Gopinath, IMF; Chair Dani Rodrik, Harvard University),
- *The Persistence Paradox: Critical Junctures and Our Shared Future* (Nathan Nunn, UBC; Chair: Silvana Tenreyro, London School of Economics),
- *Asia's New Growth Trajectory: Navigating an International Economic Landscape Fractured by Great Power Rivalry* (Danny Quah, National University of Singapore; Chair: Wendy Carlin, University College London, CEPR and Santa Fe Institute),
- *A New Global Economic Order* (Justin Yifu Lin, Peking University; Jayati Ghosh, UMass Amherst; Jose Antonio Ocampo, Columbia University; Lili Yan Ing, ERIA; Chair: Dani Rodrik, Harvard University),
- *Enhancing Women's Leadership in Economics: A New IEA Initiative* (María Inés Berniell, Universidad Nacional de la Plata and CEDLAS; Ashwini Deshpande, Ashoka University; Raquel Fernández, NYU; Chair: Dani Rodrik, Harvard University),
- *Presidential Address* (Dani Rodrik, Harvard University; Chair: Elhanan Helpman, Harvard University),
- *Infrastructure and Corruption: New Evidence and New Policies from Latin America* (Eduardo Engel, University of Chile; Chair: Raquel Fernández, NYU),
- *Economics, Experimentation and Innovation* (Michael Kremer, University of Chicago; Chair: Pol Antras, Harvard University),
- *Trade and Development* (David Atkin, MIT; Chair: Lili Yan Ing, ERIA),
- *The Recent Rise of Populism and the Future of Democracy* (Sergei Guriev, Sciences Po; Chair: Kaushik Basu, Cornell University),
- *Businesses, Development and Jobs in Latin America* (Marcela Eslava, Universidad de los Andes; Chair: Omar Licandro, University of Leicester).

Drugą kategorię w strukturze programu Kongresu stanowiły panele, których tematyka ukazuje kluczowe obszary badań w naukach ekonomicznych. Podczas Kongresu zorganizowano siedem paneli:

- *Challenges of Recent Inflation,*
- *Combating Poverty,*
- *Growth Divergence and Inequality,*
- *Supply Chain Resilience,*
- *New Technologies, Appropriate Technology and Development,*
- *Inequality and Violence,*
- *Methodology in Economic Analysis.*

Innym wyróżnikiem organizacyjnym Kongresu były *Policy Sessions*, poświęcone kluczowym problemom praktycznym. Lista sesji tego typu obejmowała:

- *Energy Transition and Development in Latin America and the Caribbean,*
- *Education and Social Mobility,*
- *Recent developments in East Asian economic integration,*
- *Inherited inequalities: the role of skills, employment and wealth in the opportunities of new generations,*
- *Implications of Climate Action for the Global Economy: Exploring the asymmetries,*
- *Fiscal Policy to support inclusive and sustainable development in developing Southeast Asia,*
- *Women in Economics: Barriers and Challenges,*
- *Current Issues and Policies in East Asian Economies,*
- *Global Challenges, Regional Solutions: Latin America and the Caribbean in the face of the climate and biodiversity crisis,*
- *Teaching Economics in Latin America: Updates and Upgrades,*
- *Tax policy reform in Latin America,*
- *China and the US: the Perspective of Government and Economics,*
- *Supporting Agricultural Development,*
- *The role of Higher Education Institutions in Entrepreneurial Ecosystems: bringing skills to places – Lessons from the OECD, Latin America and ASEAN.*

W ramach sesji specjalnych program uzupełniały *Invited Academic Sessions*:

- *RIDGE Invited Session on Incomplete Supervisory Cooperation,*
- *Women in Economics in Latin America,*
- *Trade Policy,*
- *Robots and AI: A New Economic Era,*
- *Economic Challenges in Latin America,*
- *RIDGE Invited Session on Macroeconomic Development and Trade,*
- *Fiscal Policy Challenges,*
- *RIDGE Invited Session on Macroeconomic Development and Trade,*
- *Adaptation to Climate Change,*
- *New Advances on International Trade,*
- *Research on Development economics from the South: facts, experiences and challenges,*
- *Discrimination in society, markets and governments,*
- *Experimental Approaches in Economics,*
- *RIDGE Invited Session on International Macroeconomics,*
- *Inflation in times of supply shocks,*
- *International Relations and Political Economy,*
- *Recent advances in environmental and natural resources economics in Latin America,*
- *Climate Change and the Macroeconomy,*
- *Gig Work in North and South America,*
- *Identity, Conflict and Violence: Experimental Evidence,*
- *Narratives and Persuasion in Politics,*
- *Market imperfections in value chains,*
- *Women in Environmental Economics and Development,*
- *Information, Misinformation and Governance,*
- *Informational Barriers to Export Development,*
- *The Changing Nature of the World Trading System,*
- *Al Capone workshop on the economics of crime,*
- *Government and economics,*
- *Contribution of economics in the transformation of our society: towards a climate-neutral and biodiversity-positive economy,*
- *RIDGE invited session on the future of stated preference in environmental economics,*
- *Automation in Firms,*
- *Consumer Attention and Inflation Expectations.* ■

